նչութեան և անշարժ ու ճնշված գրութեան մէջ էր պահում ժողովրդական հոգևորականութիւնը, քահանայութիւնը։ Ըղջախոհ կուսակրօնութիւնը իր ձևով գրգռեց եպիսկոպոսն, կրօնապետական իշխանութիւնը և այդեղից քահանայքն, պատիւն հոգևորականին նախակարգութեան մասին, այն ինչ քրիստոնէութեան առաջին դարերում եպիսկոպոսները, առաքեալ նախկնում. Ծերերը, կարող էին պսակված լինել և ճշմարիտ էլ պսակված էին։

Պարզ է որ ազգայնական առաջադրանական գրութենից այդքան շեղվելով յետոյ, քրիստոնէական եկեղեցում պէտք է պատահէր մի մեծ փոփոխութիւն, մի յեղափոխութիւն, և դա պատահեց երբ յայտնեցաւ բողոքականութիւնը։

Մեզ արևելեան եկեղեցիները երբէք այդքան շեղված չեն քահանայական քրիստոնէութենից, այքան կաթոլիկ եկեղեցին, այդ պատճառով նրանց համար խորթ է թվում բողոքականութիւնը։

Վեր առնենք, օրինակի համար, մեր հայոց եկեղեցին։ Մեզ խորթ է բողոքականութիւնը, մենք դրան մերժում ենք, երբ նա մեր մէջ յայտնւում է, մենք խրատում աւելորդ և վնասակար ենք համարում նրան մեզ համար։ Մեզ հարկաւոր չէ բողոքականութիւնը, որովհետև մեր եկեղեցուն իր առաջինից պատրաստութիւնը վերադարձնելու համար մեզ հարկաւոր է միայն վերադառնալ առաքելականին, հարկաւոր է վերադառնալ մեր ազգայնական, ժողովրդական, ժ ո ղ ո վ ր դ ա կ ա ն եկեղեցուն։

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ [illegible]

27 յունիսի

[illegible]

ՆԱՄԱԿ [illegible]

27 յունիսի

[illegible]